

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola, Boskovice, okres Blansko

Náměstí 9. května 7, 680 01 Boskovice

Identifikátor školy: 600 003 175

Termín konání inspekce: 4. – 7. květen 2004

Čj.:	12-1238/04-5173
Signatura:	o11kx502

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ Materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru a vybraných předmětech hudebního oboru (hra na dřevěné dechové nástroje, klavír a hudební nauka) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola (ZUŠ) je příspěvkovou organizací zřizovanou Jihomoravským krajem, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno. Jedná se o čtyřoborovou ZUŠ. V době konání inspekce měla celkem 736 zapsaných žáků, z toho 511 v dominantním hudebním, 165 ve výtvarném, 47 v tanečním a 13 v literárně-dramatickém oboru. Počet žáků respektuje stanovenou kapacitu školy. Na základě projeveného zájmu dětí a personálních a materiálních podmínek ZUŠ vyučuje škola v letošním školním roce v hudebním oboru hru na klavír, keyboard, akordeon, housle, violoncello, kontrabas, kytaru, zobcovou a příčnou flétnu, klarinet, saxofon, lesní roh, trubku, baryton, pozoun, tubu, bicí nástroje, pěveckou hlasovou výchovu a sborový zpěv. Výuka je zabezpečována v kmenové škole v Boskovicích a v odloučených pracovištích ve Svitávce, Lysicích, Kunštátě na Moravě a Černovicích.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka hudebního oboru je zabezpečena dvaceti pěti vyučujícími. Z hlediska plnění kvalifikačních předpokladů je personální obsazení průměrné. Čtyři učitelé nesplňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti, dva vyučující odborné a jeden učitel pedagogické způsobilosti stanovené příslušným právním předpisem. Ve výtvarném oboru vyučují dvě odborně a pedagogicky způsobilé učitelky.

Ředitel školy si je vědom slabších míst v kvalifikovanosti pedagogického sboru. Usiluje především o získání mladých místních učitelů, původních absolventů školy. Dostatečnou pozornost věnuje otázkám dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Podporuje další odborné studium nekvalifikovaných učitelů formou studia při zaměstnání. Umožňuje účast pedagogů ZUŠ na akcích akreditovaných vzdělávacích institucí a další aktivity vedoucí k jejich uměleckému a pedagogickému růstu. Při tvorbě úvazků ředitel využívá nástrojovou profilaci učitelů, kteří převážně vyučují hru na vystudovaný hudební nástroj. V případě, kdy někteří pedagogové učí vzhledem k potřebám školy i hru na jiný nástroj, děje se tak promyšleně, s přihlédnutím k jejich schopnostem a zkušenostem. U těchto vyučujících je velmi dobře zajištěna odborná a metodická pomoc z vlastních zdrojů či konzultacemi s vyučujícími konzervatoře. Začínající učitelé mají stanoveny uvádějící učitele. Kontrolní činnost, která je rozdělena mezi ředitele školy a jeho zástupce, je přehledně a konkrétně plánována. Vedle plnění základních pracovních povinností zaměstnanců ZUŠ se v potřebné

míře zaměřuje na ověřování kvality vzdělávacího procesu. Hospitace ve výuce jsou cílené a písemně doložitelné.

Organizace činnosti a provozu školy je řádně zajištěna. Organizační řád přehledně řeší problematiku organizačního členění ZUŠ, funkčního zařazení pracovníků a specifických úkolů jednotlivých skupin zaměstnanců. Základní pracovní povinnosti pedagogických a správních zaměstnanců jsou konkrétně stanoveny v jejich pracovních náplních. Přenos informací uvnitř školy je účinně zabezpečen prostřednictvím pracovních porad, operativními poradami a oběžníky. Jako poradní orgány jsou ustanoveny pedagogická rada a předmětové komise. Pedagogická rada se schází pravidelně čtyřikrát ročně. Z porad jsou vedeny záznamy, které mají vypovídací hodnotu. Předmětové komise jsou ustanoveny v hudebním oboru pro oddělení klavírní, smyčcové, lidových nástrojů, dechové a pro výtvarný obor.

Vedení školy usiluje o vytváření podmínek a prostoru pro diskusi odborné a pedagogické problematiky a sebehodnocení zaměstnanců. Pro motivující stanovení nadtarifních složek mzdy slouží konkrétní kritéria pro poskytování nenárokových složek platu (osobní příspěvek, odměny).

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům mají celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní umělecká škola sídlí ve starší dvoupatrové budově, která původně sloužila jiným účelům a pro potřeby ZUŠ byla stavebně upravena. Pro výuku hudebního oboru má škola vzhledem k počtu vyučovaných žáků potřebný počet tříd a menší koncertní sál, který současně slouží pro výuku tanečního oboru. Pro orchestrální či komorní hru je využívána větší, funkčně vybavena učebna, ve které se v současné době instaluje nahrávací technika. Učebny pro individuální i skupinovou výuku jsou dostatečně prostorné. Jsou vybavené starším funkčním nábytkem a pianiny. V sále je umístěno klavírní křídlo. Materiální zabezpečení hudebního oboru dalšími potřebnými nástroji, učebními pomůckami je dobré. Ve většině učeben mají učitelé k dispozici audiotechniku, kterou funkčně využívají k záznamu hry žáků či názorným ukázkám provedení studovaných skladeb. Vyučující mají k dispozici dostatečné množství potřebného notového materiálu, který je rozšiřován dle finančních možností školy a také doplňován vlastním materiálem učitelů.

Výtvarný obor využívá pro svoji činnost univerzální pracovní se skladovacími prostory a keramickou dílnu s kabinetem a šatnou. Přestože je ve srovnání s dalšími ZUŠ prostorové zázemí výtvarného oboru vzhledem k počtu vyučovaných žáků poněkud stísněné (především v případě keramické dílny), účelným uspořádáním a vybavením dostupných prostor se škole daří vytvořit adekvátní pracovní prostředí. Materiální zabezpečení oboru výtvarným materiálem, pomůckami a odbornou literaturou je dobré. Přes jistá omezení, daná skromnými prostorovými dispozicemi, v zásadě umožňuje realizovat pestrou škálu výtvarných činností požadovaných závaznými učebními dokumenty.

Materiálnímu zabezpečení výuky věnuje ředitel školy potřebnou pozornost. Sleduje efektivitu využívání stávajících materiálních zdrojů. V rámci reálných možností ZUŠ se snaží o další zkvalitňování podmínek výuky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebními dokumentům jsou celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vyučované obory

Základní umělecká škola je čtyřoborová. Poskytuje základy uměleckého vzdělání v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru.

Vyučované obory jsou v souladu se zařazením do sítě škol.

Škola vychází z platných učebních dokumentů ZUŠ. Učební plány č. j. 18 418/95 pro hudební obor však nejsou u části žáků respektovány. V hospitovaných nástrojích (klavír, dřevěné dechové nástroje) nejsou v plném rozsahu naplňovány. Ve výuce hry na klavír není u čtyř žáků dodržena minimální časová dotace individuální výuky. Nedostatky byly dále zjištěny v případě zabezpečení výuky povinných přidružených předmětů komorní či souborové hry a hudební nauky. Výuku komorní a souborové hry, doprovodu... z celkového počtu 77 žáků hry na klavír, kteří ji mají učebními plány stanovenou, ji skutečně navštěvuje 52 žáků. Ve hře na dřevěné dechové nástroje je výuka tohoto předmětu zajištěna u 35 žáků z celkového počtu 49 žáků. Výuka hudební nauky je pro žáky zajištěna v kmenové škole a v jednom odloučeném pracovišti (Kunštát). Všichni žáci ji však pravidelně nenavštěvují. Z celkového počtu 285 žáků, kteří by ji měli dle učebních plánů navštěvovat, absolvuje výuku 225 žáků. Na dalších odloučených pracovištích ZUŠ (Černovice, Svitávka, Lysice) skupinová výuka hudební nauky neprobíhá.

Výuka výtvarného oboru je plánována a realizována v souladu s požadavky upravených a v současnosti platných učebních plánů č. j. 18 455/2002-22. Jedna učitelka vyučuje podle varianty A, druhá zvolila variantu B s hlavním předmětem studia – keramika.

V dodržování platných učebních osnov hudebního oboru č. j. 11 393/81-35 a výtvarného oboru č. j. 15 865/2000-22 nebyly zjištěny nedostatky. Pedagogická dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka sledovaných nástrojů v hudebním oboru není u části žáků v souladu s učebními dokumenty. Výuka výtvarného oboru je v souladu s učebními dokumenty.

Vedle hospitační činnosti slouží jako účinný nástroj pro sledování plnění učebních osnov analýza výsledků komisionálních postupových zkoušek, kterých se vedení školy účastní a v případě zjištěných nedostatků přijímá příslušná opatření.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Při sestavování rozvrhu hodin vycházejí učitelé vstříc potřebám žáků. Školní řád jasně stanovuje pravidla studia v ZUŠ. Přenos informací žákům a jejich zákonným zástupcům je dostatečně zajištěn prostřednictvím žakovské knížky a třídních schůzek spojených s třídními přehrávkami. V případě zájmu je rodičům umožněn přímý vstup do vyučování.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudebním oboru

Hra na klavír, dřevěné dechové nástroje a hudební nauka

Učitelé, kteří nesplňují odbornou a pedagogickou způsobilost, eliminovali tuto skutečnost svými zkušenostmi z dlouhodobé pedagogické praxe. Výuka byla vedena odborně a metodicky správně. Vyučující byli v hospitovaných hodinách na výuku dobře připraveni. Vhodně volili učební látku, která odpovídala individuálním potřebám žáků.

Vyučování mělo většinou standardní průběh. Žáci se nejprve rozehráli na stupnicích a akordech, dále následovaly etudy či technická cvičení a v závěru přednesová skladba. Učitelé přiměřenými metodami a formami práce vedli žáky k osvojení základních instrumentálních návyků. Rozvíjeli technickou zručnost hry žáků na hudební nástroj a jejich hudební projev. Ve **hře na klavír** kladli důraz na postavení ruky, celkovou uvolněnost a technickou zručnost hry. U přednesových skladeb rozvíjeli muzikální projev, požadovali správné dynamické dimenze a rozdíly mezi melodickým a doprovodným hlasem. Neopomínali vlastní ukázky hry problémových míst a metodicky vedli žáky, jak postupovat při domácí přípravě. Ve **hře na dřevěné dechové nástroje** kontrolovali uvolněný postoj, brániční dýchání, správnou nátlakovou fixaci a konkrétní artikulaci. Při interpretaci studovaných skladeb požadovali od žáků dynamické rozdíly a tónovou kulturu. Pouze ojediněle byla u některých učitelů patrná menší důslednost v opravování chybných návyků, které se týkaly zejména nesprávného postavení ruky, rytmických nepřesností, koordinace prstů a jazyka.

Struktura hodin v předmětu **hudební nauka** odpovídala výukovým cílům. Organizační pokyny byly věcné a srozumitelné. Používané metody a formy práce byly pestré a pro žáky přitažlivé. Nové učivo mělo návaznost na dříve získané poznatky. Učební látka byla řádně vysvětlena a učitelka si pomocí problémových úkolů ověřovala její správné pochopení. Kladla důraz na kontinuitu mezi teorií a praxí. Hodiny byly prokládány různými činnostmi (rytmické, intonační a sluchové), do kterých se žáci aktivně zapojovali.

V hospitované výuce hudebního oboru byly sledovány velmi dobré vztahy a komunikace mezi učiteli a žáky. Organizace vyučování se řídila zažitými pravidly. Vyučující děti účinně motivovali a podněcovali. Rozvíjeli u nich muzikální projev a zájem o hru na nástroj. Volené pracovní tempo bylo úměrné celkové vyspělosti žáků. Vhodně zařazené relaxační chvílky měly pozitivní vliv na psychohygienu vzdělávání. Hodnocení výkonu žáků bylo prováděno u většiny učitelů citlivě, mělo motivující charakter.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech hra na klavír, dřevěné dechové nástroje a hudební nauka měly celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru

Výuka je organizována v 18 skupinách žáků od přípravných ročníků po studenty II. stupně základního studia. Trojhodinová týdenní časová dotace přípravných ročníků je z psychohygienického hlediska vhodně rozložena do dvou vyučovacích lekcí. Personálně je činnost oboru zabezpečena dvěma odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami. Ve sledované výuce se pozitivně projevila jejich odbornost, pedagogické předpoklady a tvůrčí invence, což ve spojení s jejich zájmem o práci, dobrou orientací v problematice výtvarné pedagogiky (jedna z učitelek publikuje v odborných časopisech a literatuře) mělo pozitivní vliv na vysokou úroveň výchovně-vzdělávací práce.

Obě učitelky byly na vyučování po stránce metodické velmi dobře připraveny. Výuku promyšleně plánují. Jedna se zaměřuje na všeobecné výtvarné vzdělávání žáků v souladu s variantou A, druhá využívá možnosti specializace výtvarného vzdělávání na keramiku dle varianty B platných učebních plánů. K naplnění jasných výchovně-vzdělávacích cílů, které odpovídaly věku a možnostem žáků, vedla efektivní organizace práce a odborně správné vedení.

Charakteristickým rysem hospitované výuky byla účinná motivace žáků. Učitelkám se dařilo promyšleným výběrem vhodných, pro děti přitažlivých a atraktivních námětů a srozumitelným vysvětlením úkolu podnítit jejich zájem o aktivní výtvarnou činnost.

Výtvarný úkol byl dětem srozumitelně vysvětlen. Při jeho řešení učitelky žáky podporovaly ve výtvarném experimentování a originalitě ztvárnění námětu. Při metodickém vedení dětí

vycházely z dobré znalosti jejich individuálních výtvarných předpokladů. Práci citlivě usměrňovaly. V případě potřeby pomohly radou či ukázkou, aniž by však nevhodným způsobem omezovaly individuální výtvarný projev a cítění žáků. Podporovaly rozvoj jejich tvořivosti. Výtvarné činnosti byly vhodně prokládány srozumitelným výkladem, teoretické poznatky byly prakticky ověřovány. Žáci pracovali s výrazným zaujetím a chutí. Jejich aktivita byla dále posilována neformálním, vstřícným dialogem učitelek s dětmi, citlivým hodnocením jejich práce a oceněním úspěchu. I na společné závěrečné zhodnocení dosažených výsledků, spojené s diskusí nad vzniklými výtvarnými pracemi, byl vymezen dostatečný časový prostor.

Výuka se vyznačovala dobrou pracovní atmosférou, respektováním osobnosti jednotlivých dětí a dodržováním psychohygienických zásad. Po materiální stránce byla velmi dobře zabezpečena potřebným výtvarným materiálem a inspirativními pomůckami

Během vyučování byla sledována dobrá spolupráce a komunikace mezi učitelkami a dětmi při objasňování úkolů, při samostatné práci i při hodnocení a sebehodnocení. Všechny měly vytvořeny podmínky pro uplatnění, dosažení dobrého pocitu ze zvládnutého úkolu.

Kvalitní dokumentované či vystavené práce žáků i úspěšná prezentace školy ve výtvarných přehlídkách, soutěžích a výstavách rovněž svědčí o systematické a dlouhodobě velmi dobré práci výtvarného oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce výtvarného oboru měly vynikající úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou sledovány. Standardním způsobem ověřování vzdělávacích výsledků jsou postupové a závěrečné zkoušky. Tyto komisionální zkoušky jsou prováděny v souladu s vyhláškou o základních uměleckých školách. Z jejich průběhu a výsledků jsou vedeny příslušné protokoly. Dalším hodnotícím nástrojem je posuzování výkonů žáků na interních a veřejných vystoupeních ZUŠ, úspěšnost žáků v soutěžích a při talentových zkouškách ve školách s uměleckým zaměřením.

Škola se zúčastňuje soutěží a přehlídek ZUŠ, ve kterých bývají její žáci úspěšní v krajském i ústředním kole.

Dobré výsledky zaznamenali žáci při talentových zkouškách k dalšímu studiu ve školách s uměleckou profilací.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy

Průběh a výsledky sledované výuky hudebního oboru měly velmi dobrou a výtvarného oboru vynikající úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s dokladem o zařazení do sítě škol.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace schválená Radou Jihomoravského kraje dne 13. září 2001 pod č. j. 25/37
2. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 22 534/2002-21 s účinností od 1. 9. 2002 ze dne 3. července 2002
3. Výkaz o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24–01 podle stavu k 15. 10. 2003 ze dne 10. října 2003
4. Výkazy žáků a vyučovacích hodin za školní rok 2003/2004 (hudební a výtvarný obor)
5. Katalogy o průběhu studia v hudebním a výtvarném oboru
6. Rozvrhy hodin hospitovaných učitelů ve školním roce 2003/2004 v hudebním a výtvarném oboru
7. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku v hospitované výuce ve školním roce 2003/2004
8. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003
9. Školní řád
10. Záznamy z jednání pedagogické rady
11. Výroční zpráva o činnostech základní umělecké školy (školní rok 2002/2003)
12. Organizační řád ZUŠ Boskovice
13. Vnitřní řád
14. Pracovní povinnosti předsedy předmětové komise
15. Pracovní náplň (pedagogických pracovníků)
16. Roční plán kontrolní činnosti
17. Plán kontrolní a hospitační činnosti ředitele a zástupce ředitele
18. Hospitační záznamy
19. Plán vzdělávání a odborného růstu pedagogických pracovníků
20. Kriteria pro poskytování nenárokových složek platu (osobní příplatek, odměny)

ZÁVĚR

Škola má pro realizaci vzdělávacího programu a naplnění cílů a poslání ZUŠ vytvořeny základní personální předpoklady. Přestože složení pedagogického sboru hudebního oboru není z hlediska plnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti zcela optimální (menší část učitelů nemá požadované vzdělání), promyšlenou personální politikou a angažováním ředitele školy se postupně daří personální podmínky zlepšovat, což spolu s efektivním vedením a využíváním odborných a pedagogických předpokladů a důrazem kladeným na další vzdělávání učitelů vede ke zkvalitňování práce školy.

Materiálně-technické podmínky základní umělecké školy umožňují realizovat výchovně-vzdělávací práci v požadovaném rozsahu. Vybavení hudebního oboru nástroji a potřebnými pomůckami je vzhledem k jejím potřebám dostatečné. Rovněž materiální zázemí výtvarného oboru, přes jeho poněkud stísněné prostory, umožňuje naplňovat zvolené vzdělávací programy v celé šíři požadovaných výtvarných disciplín.

Hospitovaná výuka v převážné většině prokázala velmi dobrou pedagogickou i odbornou připravenost pedagogů, jejich systematickou a efektivní výchovně-vzdělávací práci. V hudebním oboru měla celkově velmi dobrou a ve výtvarném oboru vynikající úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Brauner	Jiří Brauner, v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jiří Kachlík	Jiří Kachlík, v.r.

V Brně dne 15. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. června 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Zdeněk Jindra, ředitel školy	Zdeněk Jindra, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-07-21	12-1040/04/163-952
Zřizovatel		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.